

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Передплата у Львові
з агенції днешняків
пасажа Гавемана ч. 9 і
в п. к. Староствах на
провінції:
на цілий рік К. 4-80
на пів року „ 2-40
на чверть року „ 1-20
місячно „ — 40
Поодинокое число 2 с.
З поштовою пере-
силкою:
на цілий рік К. 10-80
на пів року „ 5-40
на чверть року „ 2-70
місячно „ — 90
Поодинокое число 6 с.

Додаток до „Газети Львівської“.

Вісті політичні.

(З парламентарної ситуації. — Полуднево-африканська війна.)

За почином правительства навязано переговори поміж стороництвами правіці, аби удержати звязь правіці, а то при помочи деяких уступок для Чехів, котрі будуть стояти в опозиції доти, доки ті переговори не будуть остаточно покінчені. Колиб Чехи не одержали ніяких уступок, тоді розпочнуть на ново повну обструкцію. Narodni Listy принесли вже вчера вість, що правіця розбита внаслідок послідної резолюції Кола польского. Тимчасом Чехам не остає нічого иншого, як робити обструкцію, супротив чого істнованє більшости стало неможливим. Впрочім не мають Чехи чого жалувати. Правіця не була ніколи підпорою Чехів, лише запорою. Отже з вдоволенем треба повтати факт, що ті забори вікінци уступили, бо чеські послы не мали ніколи причини одушевляти ся правіцею. — В палаті гр. Гарраха у Відни відбула ся вчера нарада членів правіці і центра палати панів. Всі заступники обох партій висказали бажанє, щоби в теперішних тяжких часах, коли розходять ся о чесько-німецьку угоду, вислухано також гадку палати панів і в той спосіб дано їй можливість взяти участь в переведеню угоди.

На Бурів упало велике нещастє. Вчера рано ген. Кроніа, не могучи довше ставити

опору переважаючій силі Англіїців піддав ся разом з цілим своїм войском. О тій події так телеграфує ген. Робертс. Дізнавши ся при помочи розвідуючої служби, що дух в войску Бурів чим раз більше слабне, а серед бурських провідників нема згоди, постановив я дня 23 лютого притиснути сильно ворога і велів з усіх сторін стріляти на его табор. Дня 23 о 3-ій годині рано удало ся дуже зручним і знаменито переведеним нападом зайняти становище, віддалене лише о 80 ярдів від ворожих окопів. При тій нападі Англіїці мали лиш незначні страти. Вскорі потім появил ся парламентар з письмом від ген. Кроніаго, в котрім він заявив, що готов піддатися на ласку і неласку. Робертс зажадав, щоби Кроніа сам прибув і аби Бурі вийшли з табору, зложивши насамперед оружє. О годині 7-ій рано прибув Кроніа і просив, аби з ним приязно поводили ся і аби при нїм могли лишити ся: его жінка, внук, секретар, ад'ютант і служачий. Робертс згодив ся на то і вислав по полудни до Капштадту Кроніаго в товаристві офіцера, що мав уважати, аби з полоненим поводжено ся з приналежним ему поважанем. Забрані до неволі войска вислано залізницею до Капштадту. Взагалі дістало ся до неволі близько 4000 Бурів, з тих 1150 оранських, а прочі трансвальські. Офіцирів між ними було 47, а то 29 трансвальських і 18 оранських. Крім того забрали Англіїці 4 пушки Круппа, девять пушок менших і дві Максіма. Вість про побіду генерала Робертса викликала в цілій Англії величезне одушевленє, тим більше, що як раз вчера припадали роковини ве-

ликої поразки Англіїців перед 19 роками під Мажуба-чіль, де Бурі дуже їх побили. В міністерстві війни нагував величезний рух. В клубах, судових салях, на біржах, по улицях не говорено о вісім иншим як лиш о Робертсі, Кіченері і Кроніім. Вчерашній день називають „днем Кроніаго“. Серед гучних оплесків відчитав вчера в палаті послів секретар державний Вайндем депешу Робертса. Посол Редмонт крикнув тоді глузливо: „40.000 Англіїців взяло до неволі 3000 Бурів. Яка величезна побіда!“ — З урядового спису виложеного в міністерстві війни показує ся, що Англіїці втрапили під Пардебергом 740 людей. — З Капштадту доносять, що ген. Кроніа пробавав ще оногди вечером пробити ся крізь англійські становища, але его відперли. — Про ген. Буллера доносять з Колена під д. 25 с. м.: Позаяк англійські войска в своїх операціях в днях 21 і 22 с. м. зайняли кілька горбків по другій стороні ріки Туґелі, то ген. Буллер рішив в ночи дня 23 с. м. ударити на новий ланцух горбків, де була часть становищ Бурів в Пітерсі. Англіїці в кількоразових нападах були відбиті з тяжкими стратами в офіцирах і войках і пересвідчили ся, що тих становищ не можуть зайняти. Вислано їм підмогу. В ночи борба скінчила ся.

ДОЧКА ПОСЛА.

(З французского — Юрія Онега).

(Дальше).

На другий день о означеній годині прибув Генрик Трезоріє до Бурбонської палати. І ходячи від двірника до возного, дістав ся яквінци до бібліотеки, де Курсіє читав часописи, дожидаючи години свіданя. Посол встав, і завівши молодця до одной з пустих ще галерій, велів ему сісти при собі, і почав поважно:

— Передусім, дорогий пане, чи маєте средства до життя?

— Боже, так, пане после... Моя родина заможна і маю навіть малий капітал...

— То дуже добре. Бо побачите, що в часі, в яким живемо, політика не дає чоловікови средств до життя...

— Ах, маю з чого жити...

— І тем займаєте ся? — сказав Курсіє, кидуючи насмішливий погляд.

Генрик поглянув на свого товариша поважно, і відповів:

— То з пересвідченя.

— Ох, знав я вже таких як ви. То були найлютіші фанатики!... Нехай буде! Але яку форму гадаєте надати своїй праці?

— Як найуспішнішу для справи і як найяскравішу для мене...

— О! То не боїте ся надто паразити ся?

— Хочу того.

— Ну, ну! Але то трохи небезпечно падати на публічний порядок.

— Смію ся з того...

Голос Курсієра знизив ся. Прийшло ему на гадку, що був в товаристві божевільного. Его хороше поведене, солодкий голос, ціла постава, стояли в дивній суперечности з тими радикальними заявами, так, що посол, слухаючи его, зазнавав прикрого чувства. Бачив нераз в часі комуни молодих людей, як той, що сидів побіч него, котрих холодна завзятість переймала его страхом. Вже не має охоти жартувати, але приглядав си бесідникови з зачудованєм.

— Я гадав спершу о заснованю „Обзору“, але не мав поваги, аби стати на чолі часописи... Треба мені було імені, якоїсь звітної спосібности... Ах, колиб такий чоловік як ви...

На то предложєнє Курсіє почервонів, очи ему заблесли. Той молодий чоловік, той незнакомий, давав ему здійсненє мрії цілого его життя. Мати власну часопись, стати силою, перед котрою дрожить суспільність, привольти правительство, аби з ним числило ся, не бути вже підвластним, лише самому приказувати! Через хвилию по его розпаленім мозку перейшли образи маетку і величі. Бачив палату послів повірну, послушну своїм воли, Жакіно-та струченого в пропасть за то, що не умів его цінити, чув вже оплески і проклони. Був паном положєня, стояв на висоті дня, а всею покланялось ему до землі. Ті мрії одной хвилі винагородили ему двацять літ дійсного життя в пониженю. Дивив ся на молодого чоловіка з нагле зродженою симпатією, але сумнів

вернув ему до серця, навикшого вже від давна до розчаровань.

— „Обзор“ то не легка річ, коштує багато... Можете дати більшу суму на таке підприємство?

— Але хочби й пятьдесят тисячів франків на початок...

Курсіє змінив ся на лиці. Став дуже поважним. Чув цілу вагу тої хвилі, що могла бути рішаючою для его будучности.

— Слухайте-но, дорогий друже... Ви мене підбили своєю щиростю і запалом... Гадаєте підпори, дам ві вам... Розпочнемо разом велику борбу... Але то не „Обзор“ треба зашнувати... Можна зробити щось ліпшого. Лучає ся рідка нагода... Одна часопись подібного напрямку упадає... Знаю, що за двацять тисячів франків можна єї купити... То щоденна часопись, продавана по однім „су“. Знамените орудіє до пропаганди. Станете начальним редактором, а я обійму провід... Зберемо під наш прапор найвизначніші сили: Матіє-Лерода, Кабізоля, що перебуває тепер в Бельгії, Раффінета, що мешкає в Англії... А яка програма! Всею для наших, нічого для инших. Ах, година мести ударити вікінци!

Впав, і з своєю великою бородою, що трясла ся з одушевленя, кричав дзвінким голосом в пустій галерії. Генрик, наполюханий тим наглим вибухом, стояв з отвертими устами, питаючи себе в душі, в який спосіб викрутить ся тепер від тої цілої біди.

Хотів ужити того средства, аби піддобрити ся вітцєви Жільберти, а той взявши его за слово, грозив втягнути его в круги, о яких

дорідності зерна? Др. Клявзен, директор школи рільничої в Гольштині, робив через багато літ досвіди не лиш зі зерном збіжжя, але й з бобом та бобиком та дійшов до ось якого вислідку: Найдорідніше зерно єсть то, котре найгрубше і найтяжше; таке зерно походить з найдоріднішого і найбільшого колоса і то із середньої його частини. В таких зернах не лиш що прозябець (кільчак) ліпше відживлений, але в них удержують ся також унаслідкувані свойства матерної рослини. Пігане те пер, після чого вибирати дорідне зерно: чи після грубости, чи після ваги, чи може після одного і другого. Отже досвіди дра Клявзена виказали, що при житті, пшениця та ячмені і вага і грубість зерна мають однакове значіння, але овес треба вибирати після ваги зерна, бо сама грубість зерна не єсть ще доказом его дорідності. Що до бобика, то не дало ся доказати, де іменне творить ся найдорідніше зерно; то лиш єсть певна річ, що стручки, котрі доспівають під кінець літа, мають найутліїше зерно. Дальше показало ся, що дорідні рослини, що мають багато стручків і дають багато насіння, дають також і грубше зерно; отже вибираючи на насіння грубше зерно, тим самим вже розмножуємо і дорідніші рослини. Але щоби удержати ту дорідність, треба таке зерно сіяти окремо, щоби при утліїших ростинах не звело ся.

— Розмножуване рослин всадками. Всадками називаємо відтяти від рослини галузки, пагонці, части кореня або й листки, котрі долішню частію всаджуємо в землю на то, щоби они там пустили корінь і так зродили знов таку саму рослину, як була та, з котрої взяті всадок. Робимо то тогди, коли яка рослина не родить насіння (н. пр. багато цвітів вазонкових) або колиби з насіння могла виродити ся не така сама рослина. Загальне правило що до розмножування рослин всадками єсть таке: Кождий всадок, який би й не був, пускає корінь тим певніше і лекше, чим більше в нім засобу тих творив, котрих рослина потребує до свого росту. Дятого треба брати всадки лиш з таких рослин, котрі сильно розросли ся, а не лиш вигнали в гору, вибуяли; відтак треба уживати всіх тих способів, котрі спивають у всадках поживний матеріал приготвлений в листках, отже треба галузку або

підв'язати, або зігнути, до половини відорвати і т. п., або призначену на всадок галузку держати довго у волюти тим кінцем, де має витворити ся корінь або ставити ся у воду (так робить ся н. пр. з фікусом, олеандром і т. п.) Позаяк всадки поживні здержують ся вже там, де галузка виходить з пенька або галузи, то треба всадки в тім місці витирати острым ножиком з куеником пенька або галузи. Колиж би не можна так зробити, то треба відтяти галузку рівно (не зкоса) саме понизше листочка або одної пари листочків або пупінка, не ушкоджуючи при тім листка в его споді пупінка або кори. Відтяти всадки треба зараз засадити в малі вазонки не ширші в горі як на 7—10 центим. Найбільше всадків робить ся з пасіпів, т. е. молоденьких ще мягких гоїв, коли на них єсть 4—5 листочків; їх відтинає ся гладенько в тім місці в котрім виходять з галузи оскільки можна разом з гузком і засаджує ся так глибоко як потреба в дуже пісковату землю.

— Штельвага на три коні. До тяжких возів і плугів ліпше запрягати три коні побіч себе, як чотири в дві пари одна за другою, але тогди й штельвага мусить бути відповідно зроблена. Штельвагу на три коні робить ся слідуємим способом: 1) Можна ужити звичайної штельваги на пару коний з двома орчиками а доробити до неї лиш другу, головну, котру причіплює ся безпосередно до вола. Ся головна штельвага мусить бути так зроблена, щоби один єї кінець, рахуючи від того місця, котрим єї причіпає ся був довший, на третій орчик, а другий кінець коротший; до сего коротшого кінця причіпає ся штельвагу з двома орчиками. Третій орчик причіпає ся за помічю ланца так, щоби зрівнав ся з тамтими двома. — 2) До головної штельваги причіпає ся на обох кінцях дві другі штельваги ніби як орчики, а до них знов три орчики і то так: один орчик, бічний причіпає ся від поля до кінця одної з тих двох штельваг, а другий орчик так само від поля до кінця другої штельваги. Третій орчик в середині причіпає ся до середних кінців обох штельваг.

Череписка господарска.

А. Б. В.: Чи ліпше спроваджувати насіння цвітів, чи пфлянці? Насамперед не знаємо, що

розумієте під словом „пфлянці“. То німецьке слово Pflanze і значить „ростина“. Отже чи маєте на думці молоденькі рослини т. зв. розсаду чи може всадки? В першій случаю треба би знати які рослини і звідки, бо скоро здаєка і рослини не витревали, то згинуть. В такім случаю ліпше спровадити насіння. Всадки знов треба собі самому робити. О всадках прочитаєте собі повисше.

Вісти господарські, промислові і торговельні.

— Чи градові хмари можна розганяти стрілянєм? Цікаве се питанє пояснював недавно тому у Відні директор метеорологічного інститута проф. Перитнер. Він каже, що коли стріляти з моздіра, до котрого прироблена ліпка на 4 метри висока, то з неї виходить колесо воздуха, котре виром підходить аж на 2000 метрів високо, отже сягає аж до хмар. Отже здає ся, що стріляня вже самим механічним потрясенєм воздуха може недопустити до того, щоби у воздуху творив ся град. Годі рішучо заперечити тому, щоби так не могло бути, але й не можна ще напевно сказати, щоби стріляня дійсно відганяло граду тучу.

Ціна подана в коронній валюті.

— Ціна збіжжя у Львові дня 27-ого лютого: Пшениця 14·60 до 15·— К.; жито 11·20 до 11·50; овес 10·50 до 11·—; ячмінь пашний 9·80 до 10·—; ячмінь броварний 12·— до 14·—; горох до варення 13·— до 20·—; вика 11·— до 12·—; сімя льняне —·— до —·—; сімя конопельне —·— до —·—; біб —·— до —·—; бобик 11·— до 12·— гречка —·— до —·—; конюшина червона 140·— до 180·—; біла 100·— до 140·—; тимотка 48·— до 64·—; шведска 140·— до 170·—; кукурудза нова —·— до —·—; хміль —·— до —·—; ріпак 22·50 до 23·—.

— Ціна рогатої худоби на віденьскім торзі: На торг д. 26 лютого пригнано рогатої худоби призначеної на заріз 4322 штук, між тим з Галичини 496, з Буковини 14 штук. — Волів з Галичини і Буковини продано 81 штук по 52 до 61 К., 168 штук по 62 до 67 К., 196 штук по 68 до 73 К., — бугаї без ріжниць походження плачено по 52 до 66 К.; корови підтучені по 52 до 64 К.; худу худобу по 35 до 51 К. — все числячи за метричний сотнар живої ваги.

ТЕЛЕГРАМИ.

Загреб 28 лютого. Перед будинком сербського банку відбули ся вчера демонстрації против Сербії. Будинок обкинено камінем і підношено оклики *Avzug*.

Брукселя 28 лютого. Тутешне трансвальське посольство заповідає, що Бурі помимо погрому під Пардеберг будуть вести війну дальше, хіба що Англія предложить можливей до прийняття мир. Аж до Бльомфонтен не стрітять Англіїці на більші перепони зі сторови Бурів, але вздовж ріки Валь, де Жубер займив сильні становища, сполучать ся всі бурскі войска.

Новий Йорк 28 лютого. Бувший трансвальський генеральний консуль в Лондоні Монтегу-Гвайт сказав в розмові з одним денником, що побіда Англіїців над Кронем не скінчить ще війни. Сталось би то лиш тоді колиб Америка схотіла займати енергічне становище. Тоді війна скінчилась би до 14 днів, бо Англія потребує Америки.

Лондон 28 лютого. Підчас суботнішого нападу Англіїців на становища бурскі упало з 17 англійських офіцірів 14.

За редакцію відповідає: **Адам Краховський.**

кучись з гніву крикнув:

— Ах. Але... ах! Того вже за багато. То не мене єму безкарно!

Кинув погану часопись до печи. В тій хвили хотів би був то само зробити з Курсієром.

— Дорога дитино, ось до чого ми дійшли — додав барон — але не бери собі того так до серця. Поліція зробить, що до неї належить; колиж зробимо лад з тими опришками.

Вечером прийшло між Жервем і Курсієром до живої розмови. Жерве поставив ся до посла так остро, що здивованій Курсіє не міг в першій хвили найти слова відповіді.

— До чорта! Таж я воляк — говорив молодець. Чи знаєте, що за таку статю як нивішна можуть мене віддати під суд воєнний... Говоріть собі що хочете у власнім імені, але не підписуйте ся моїм... Крім того бачу, що ви ведете часопись глупо і не хочю більше займати ся нею. Замість порушати великі справи, розвивати теорії, чіпаєте ся осіб, займаєте ся дрібницями... Не розумію такого веденя політики, як ви то робите... досить того!

Замість обидити ся, посол дрозжачи на гадку, що може стратити такого помічника пристав на всі жаданя молодця. Назвище Жерве мало не появлять ся більше в часописі і він Курсіє, від тепер сам відповідав за часопись. В душі був навіть вдоволений з такого обороту річий. Від тепер цілий вплив належав до него, лиш він був видний, его одного ненавиділи. А що як раз мала піти до часописи нова статя з підписом Жерве і появили ся на другий день, а в статі не жалували цілком ні духівництва і уряду, то Курсієва накинувши поспішно на себе плащ і вхопивши капелюх, побіг чим скорше до телефону, аби зарядити викликану відпису. Відходячи сказав:

— Заждіть на мене; телефон кілька хвилин звідси, верну за чверть години.

Линившись сам з Жільбертою перший раз,

в неприємності старої Розалії, Генрик сів недалеко молодой дівчини і мовчки приглядав ся як вишивала.

Піднесла трохи головку і спитала усміхаючись:

— Мені здаєть ся, що ви перед хвилею не годили ся з вітцем. Я чула дуже голосну розмову в кабінеті... Знов іде о ту погану політику, якої я так ненавиджу.

— Чому?

— Бо була причиною всіх журб, які доси на нас валили ся. Мій отець такий добрий, стає страшним, коли розходить ся о его пересвідчення і все бою ся, аби не попав в яку біду з тими своїми небезпечними роботами. Нераз непокоїть мене то... Як то стало ся, що ви, пане Жерве, такі молоді, що маєте перед собою таку світлу будучність, кинули ся на поле політики?... Чи з пересвідчення?

Генрик мало не скрикнув:

— Боже! Алеж я лиш вас люблю!

Але бачив Жільберту такою спокійною і чистою, що не міг тих слів сказати. Отже відповів:

— Пристрашна вдача вашого вітця так мене потягнула, що аби піти его слідами, прилучивсь я до его партії.

Жільберта нагле споважніла, в єї погляді проявив ся неспокій, запыла голку в полотно і сказала:

— Мій отець дуже добрий чоловік, але колиб мав розпочинати на ново своє житє і колиб я могла мати вплив на напрям его діяльності, то ужила би всіх сил, аби завернути его з дороги, по котрій іде і на котрій стрічали его лиш журби, неудачі і небезпечности. Однак я страшно журю ся, коли погадаю, що він має над вами тільки переваги, що може вас за собою потягнути?... Що скажуть ваші родичі?... Що они скажуть?

(Дальше буде).

TYGODNIK MÓD I POWIEŚCI

Ілюстрована часопись для женщин.

Б Е З П Л А Т Н О

4 томи повісти

Клим. Юноши „Виучок“ — А. Мечника „Ованес Огана“ — К. Ляскового „Зужитий“ — Ст. Аріеля „Улуди“

за кождей чверть рік том

одержать як „ПРЕМІЮ“ передплатники Галицкі.

„TYGODNIK MÓD I POWIEŚCI“ в будучім 1900-тім, а в 42-ім році істнованя буде виходити під тим самим як доси літератским напрямом, з задержанем і на будуче дотенерішого отрудництва в спеціальних відділах видавництва.

MODY PARYSKIE

(2.000 рисунків і 12 великих аркушів з кроями і взірцями робіт жіночих) і

GOSPODARSTWO DOMOWE,

завдяки котрим наша часопись независимо від заспокоєня потреб ума образованої женщины, запевнює їй практичну хосенність стверженсі вартості.

Обітниця богатих на слова, заповідань уліпшень і реформ, якими визначають ся більше менше всі проспектові оглошеня, увикали ми доси з принципу. Там менше могли би ми уживати їх тепер, коли читаюча публіка відповіла на проявленій в Tygodnik-у напрям дійстними доказами признаня, становлячими для редакції цінну згохоту до постійности на обібраній дорозі.

Одиною обітницею з нашої сторони, а радше сказавши, єдиноким зобовязанем, яке приймаємо, єсть стояти і дальше на основі тих пересвідчень, котрі нині вільно нам вже уважати тревадим звеном між часописцю а читателями, а подаючи їм інформації з проявів дійсного життя, вибирати зпоміж них лише ті, яких вартість і вплив на суспільність власну або чужу признаємо. Ту задачу хочемо виконити як доси без тіни упереджень, сторонничої ненависти і взгляду на личний інтерес.

То єсьо, що вільно нам нині сказати о дусі і напрямі нашої праці на будуче.

Не спускаючи з уваги печаливого і безперервного постійного забезпеченя отрудництва нашої часописи, маємо сказати кілька слів о тім, що ми в відділі белетристики прьготовили для „TYGODNIKA MÓD I POWIEŚCI“ на будуючий рік.

Маєм запевнені праці: *Марії Родзевичівної, Віктора Гомулицкого, Володислава Ст. Реймонта, Севера (Ігн. Маційовского), Володислава Ужницького і многих инших.*

В відділі поезії звістні читателям пера: *Казимира Глинського, Миріама, Лякого, Ор-Ота і инших,* обіцяли нам свої твори на слідуючий рік.

Розпочинаємо рік 1900 двома творами повістевими:

Волод. Ст. Реймонта

повість п. а.:

І по многих днях. — І по многих літах....

Севера

повість п. з.:

Легенда.

Услівя передплати разом з премією:

У Львові і Кракові:

Чвертьрічно	1 зр. 80 кр.
Піврічно	3 зр. 60 кр.
Річно	7 зр. 20 кр.

В Галичині з поштовою пересилкою:

Чвертьрічно	2 зр. 20 кр.
Піврічно	4 зр. 40 кр.
Річно	8 зр. 80 кр.

Редактор ЯН СКИВСКИЙ.

Передплату для ЛЬВОВА і ГАЛИЧИНИ приймає, числа оказові і проспекта даром висилає

Головна Агенция і Експедиция „TYGODNIKA“ у Львові

Насаж Гавсмана ч. 9 і всі книгарні і контори писем.